

Studiu istorico - arhitectural
str. Edgar Quinet nr. 6

AUTOR:
Arh. Mihaela Criticos

ORDINUL
ARHITECTORILOR
DIN ROMANIA

Timbrul de
arhitectură

**STUDIUL PRIVIND VALOAREA ISTORICO-ARHITECTURAL-URBANISTICA
A CLADIRII DE BIROURI DIN STRADA EDGAR QUINET
NR. 6, SECTOR I, BUCURESTI
(ADMINISTRATIA NATIONALE APELE ROMÂNE)**

CUPRINS

1. INTRODUCERE

Statutul juridic și gradul de protecție al imobilului și a zonei adiacente lui

2. INVESTIGAȚII, CERCETĂRI ISTORICE ȘI ARHITECTURALE

2.1. Documente arhivistice și bibliografice privitoare la construcția imobilului și exploatarea lui în timp

2.2. Date cu privire la personalități și evenimente asociate clădirii

2.3. Concepția arhitectural-urbanistică, funcțională și structurală a imobilului

3. EVALUAREA GLOBALĂ – CONCLUZII

4. BIBLIOGRAFIE

5. LISTA PLANȘELOR ANEXATE STUDIULUI

1. INTRODUCERE

Studiul de față urmărește pregătirea documentației necesare inițierii unui act Legislativ de protecție (clasare cu statut de monument istoric) a clădirii Administrației Naționale Apele Române din strada Edgar Quinet nr. 6, sector I, București – clădire reprezentativă pentru patrimoniul arhitectural românesc din perioada interbelică târzie (deceniile IV-V).

Din cauza presiunii imobiliare, numeroase clădiri din această perioadă, ca și din cea imediat următoare, sunt supuse riscului demolării sau al unor transformări radicale și ireversibile, greu de oprit din punct de vedere legal, dat fiind că autorii acestor clădiri sunt decedați și, în lipsa unei protejări efective a drepturilor lor intelectuale (succesori, fundații sau organizații profesionale), nu se pot opune transformărilor arbitrare, reabilitărilor defectuoase și plasării unor noi construcții neintegrate în proximitatea lor.

Statutul juridic actual și gradul de protecție al imobilului și al zonei adiacente lui

Clădirea Administrației Naționale Apele Române, situată în strada Edgar Quinet nr. 6, sector I, București, a fost construită în jurul anului 1935 pentru un comanditar privat, arhitectul rămânând necunoscut.

Imobilul nu este clasat, dar face parte din Zona Construită Protejată nr. 06, "Regina Elisabeta" și se află în raza a numeroase clădiri-monument istoric (Casa Capșa, Sala „Comedia”, Cercul Militar, hotelul „Bulevard”, Biserica Doamnei și Sf. Nicolae Dintr-o Zi, Universitatea București, imobilele din Bd. Elisabeta nr. 5, 9 și 15-19).

Având în vedere că aceste forme de protecție juridică s-au dovedit adesea ineficiente în raport cu intențiile proprietarilor sau/și ale autorităților locale, se impune clasarea imobilului în discuție ca monument istoric, în scopul prezervării și a punerii sale în valoare ca exemplar reprezentativ al arhitecturii românești din epocă interbelică. Clasarea este cu atât mai urgentă cu cât instituția în proprietatea căreia se află clădirea a lansat în anul 2011 o licitație pentru achiziționarea de servicii de proiectare în vederea desființării actualei clădiri și a realizării unui nou sediu.

2. INVESTIGAȚII, CERCETĂRI ISTORICE-ARHITECTURALE

2.1. Documente arhivistice și bibliografice privitoare la construcția imobilului și exploatarea lui în timp

Clădirea Administrației Naționale Apele Române este situată într-o zonă centrală a orașului, supusă unor transformări majore în secolul al XIX-lea, cu precădere în a doua jumătate, și vizată cu predilecție în cadrul procesului de modernizare urbană și de construire a unei capitale europene moderne.

Tronsonul stradal cuprins între Calea Victoriei și strada Academiei apare pentru prima dată în planurile maiorului Pappasoglu din 1870-1875, cu numele de Strada Nouă. Mica străpungere traversa vechiul domeniu al marelui vornic Slătineanu, unde funcționau deja, de pe la 1830, un teatru („Teatrul vechi” din strada Academiei) și faimoasa sală de bal „Momolo” sau „Slătineanu”, cu birt și cofetărie la parter, amenajate chiar în casele Slătineanu dinspre Podul Mogoșoaiei și cumpărate de frații Capșa în 1868. Până la sfârșitul secolului al XIX-lea, cele două fronturi ale noii străzi se completează, în timp ce arterele mai importante din jur își păstrează regimul deschis, iar tronsonul actualei străzi Edgar Quinet cuprins între strada Academiei și Bulevardul I.C. Brătianu va fi străpuns numai după 1914.

În Planul Institutului Geografic al Armatei din 1895-1899 și în planul cadastral din 1911, parcela actuală de la nr. 6, care are deja aceeași formă și același număr poștal ca și astăzi, este ocupată de o clădire pe parter și etaj în formă de U, cu o planimetrie specifică vernacularului urban bucureștean de secol XIX: un corp compact dispus la aliniament și ocupând întreaga lățime a lotului, articulat cu două bare perpendiculare în spate, la care se adaugă anexele pe fund de lot. Prin analogie cu clădiri din epocă având aceeași planimetrie, accesul în curtea interioară se realiza probabil prin intermediul unui gang amplasat în zona centrală a corpului principal, dispus la stradă.

Conform documentelor aflate în Arhiva P.M.B.1, proprietarul clădirii (V. Asderban) solicită în anul 1925 o autorizație pentru supraetajarea construcției P+1 existente cu încă șase niveluri, după planurile arhitectului I. Rosental². La data de 10 noiembrie 1925 este emisă autorizația de construcție care prevedea consolidarea clădirii existente, parter și etaj, cu stâlpi de beton armat și suprapunerea a patru etaje, plus a unui al cincilea etaj și a unei mansarde retrase, care să se înscrie în raza de 10m. Conform proiectului, clădirea în formă de „U” urma să se extindă și în plan cu o a patra latură pe fund de lot, rezultând o curte interioară cu acces printr-un gang central. Este însă de presupus că proiectul păstra în cea mai mare parte conturul clădirii anterioare, fiind vorba despre o supraetajare. Ca funcțiune, cu excepția spațiilor de la parter orientate spre stradă, care erau ocupate de prăvălii, clădirea era destinată locuirii, fiind probabil gândită ca imobil de raport cu apartamente de închiriat. Proiectul nu a fost însă pus în operă, clădirea cu parter și etaj în forma de „U” putând fi observată și în fotografiile aeriene realizate în 1927 de Compagnie Aérienne Française.

¹ Dosarele de arhivă referitoare la imobilul din strada Edgar Quinet nr. 6 au fost obținute, fotografiate și puse la dispoziția noastră prin amabilitatea arh. Andrei Bălțeanu, căruia îi mulțumim pe această cale.

² V. Dosarul nr. 232/1925, Primăria Municipiului București, Direcția Administrație Publică, Serviciul Arhivă Acte Administrative, Fond Primăria Sectorului I Galben.

În perioada 1933-1935 se pune problema lărgirii străzii Edgar Quinet, susținută de primarul general Dem.I. Dobrescu atât pentru ameliorarea circulației în zonă, cât și pentru motive estetice, legate de o mai bună percepție a Palatului Cercului Militar și a proiectatului palat municipal de pe Bulevardul I.C. Brătianu. De asemenea, se preconiza realizarea unei piațete în fața Universității, în care să fie așezată statuia lui Spiru Haret, ulterior amplasată în Piața Universității³. În acest context, inginerul T. Rădulescu propune un proiect de modificare a alinierii frontului nordic al străzii – proiect în care este figurat și conturul clădirii în discuție, situate pe frontul sudic.

În anexele proiectului sunt consemnate atât conturul clădirii de secol XIX în formă de „U”, cât și cel al clădirii actuale, în formă de „C”, cu o escrescență semicirculară a corpului principal (de la stradă), orientată spre curte și corespunzând noii case a scării. Astfel, în Anexa la lucrarea nr. 24A/1934, Planșele CB XIII CLM, sc. 1:500 din 15.02-1935, la nr. 6 este figurată aceeași clădire din planul cadastral din 1911, dar cu notația „a2”, deci cu două etaje, în loc de „a1”, iar în Anexa la lucrarea nr. 5539/1935, sc. 1:1000 din 19.02-1935 apare conturul actual și notația „a3”.⁴

În același timp, într-o fotografie aeriană din 19345 se poate observa clădirea în discuție cu forma planimetrică actuală (de „C” orientat spre est), dar cu un regim de înălțime scăzut, din păcate greu de precizat, dar oricum nu mai mare de P+3. De asemenea, suprapunerea planului actual peste planul propus în 1925 de arh. I. Rosental - care (după cum reiese din autorizația de construcție) supraetajează clădirea existentă, deci păstrează mare parte din amprenta la sol a acesteia – conduce spre ipoteza că edificiul actual a rezultat în urma unor operațiuni succesive de supraetajare și remodelare a clădirii de secol XIX, de la care a preluat parțial configurația planimetrică a corpului dinspre stradă și a corpului lateral vestic. Este chiar posibil ca o parte a subsolului clădirii inițiale să fi fost păstrată și consolidată în vederea supraetajării, ceea ce impune o cercetare de teren obligatorie.

În anii 1934-1935 ar fi avut loc o primă intervenție, constând în demolarea aripii laterale estică a vechii clădiri în formă de „U”, supraetajarea cu unul sau două niveluri, remodelarea corpului dinspre stradă cu adăugarea, spre curtea interioară, a volumului curbat al casei scării și extinderea clădirii cu un corp îngust pe fund de lot, ocupând latura de sud a parcelei. Ulterior, la o dată care din păcate nu este susținută de documente, dar care, după maniera în care sunt realizate detaliile decorative, nu poate depăși anul 1940, o nouă intervenție ar fi condus la forma actuală a clădirii, printr-o nouă supraetajare și reafățizarea în stilul clasicizant specific sfârșitului perioadei interbelice (pentru România – epocii Carol al II-lea).

³ V. Procesul Verbal al ședinței din 11 septembrie 1933 a Comisiei planului de sistematizare, în Dosarul nr. 797/1934, Primăria Municipiului București, Direcția Administrație Publică, Serviciul Arhivă Acte Administrative, Fond Primăria Sectorului I Galben.

⁴ Ibidem.

⁵ Publicată în volumul BUCUREȘTI – 550 de ani de la prima atestare documentară (1459-2009), coord. Radu Oltean, ArCuB, București, 2009.

În Ghidul oficial al orașului din 1934, la adresa Edgard (sic!) Quinet nr. 6 figurează Banca Albina, dar și Societatea Kodak⁶. Beneficiind de amplasarea într-o zonă activă de instituții și afaceri, proprietarul clădirii a închiriat, probabil, spații aflate la parter, spre stradă, societăților menționate. Este posibil ca, ulterior, Banca Albina (fondată la Sibiu în 1871) să fi achiziționat imobilul și să îl fi transformat conform propriilor cerințe funcționale ca sediu al filialei din București, după cum o indică atât decorația portalului principal, cât și unele informații din documentațiile de arhivă mai târzii, care menționează existența unor safe-uri la subsol⁷.

După naționalizare, imobilul a fost transformat în instituție publică, devenind sediul Direcției Generale pentru Energie, Metrologie, Standarde și Invenții, iar după 1990 a trecut în proprietatea Administrației Naționale Apele Române. Autorizațiile solicitate pentru reparații și recompartimentări în 1960, 1961, 1963, 1968 și 1972 constituie, în lipsa proiectelor originare, surse prețioase de informații privind atât istoricul clădirii, cât și organizarea planimetrică.

În anul 1960, parterul corpului principal a fost recompartimentat printr-o mică intervenție reversibilă, cu materiale ușoare. Se prevedea extinderea bibliotecii documentare a Oficiului de Stat pentru Standarde, care ocupa parterul corpului estic, cu un spațiu utilizat ca registratură din parterul corpului principal. Pentru registratură se propunea amenajarea unui mic spațiu aflat sub scara secundară situată în apropierea intrării, cu practicarea unui ghișeu spre vestibul. În memoriul justificativ se arăta că în acest fel se închidea scara de serviciu între parter și subsolul în care se aflau safe-urile fostei bănci, care oricum nu mai erau folosite, și că soluția adoptată a urmărit, pe lângă un cost minimal, să nu afecteze structura de rezistență și nici aspectul arhitectural al spațiului.⁸

În anul 1961 s-au executat unele reparații, iar la etajele II și IV s-au desființat câțiva pereți ușori din plăci de scagliola (stucco-marmură) și s-au practicat câte vagoane de ușă în pereți din cărămidă pentru mărirea spațiilor de lucru în birouri, menționându-se faptul că structura de rezistență este pe cadre din beton armat și nu va fi afectată⁹.

În 1963, pe lângă reparații capitale, mărirea ferestrelor corpului sudic (din spate) și practicarea unor ferestre în calcanul dinspre curtea interioară a imobilului învecinat din Calea Victoriei, s-a realizat și reamenajarea ca spații de birouri a unor încăperi de la etajul V al aceluiași corp, având funcțiunea inițială de locuință¹⁰. Se poate deduce de aici că imobilul deținut de banca „Albina” includea și apartamente de serviciu.

⁸ Ibidem.

⁹ V. Dosarul nr. 1066/1961, Primăria Municipiului București, Direcția Administrație Publică, Serviciul Arhivă Acte Administrative, Fond PMB.

¹⁰ V. Dosarul nr. 1003/1963, Primăria Municipiului București, Direcția Administrație Publică, Serviciul Arhivă Acte Administrative, Fond PMB.

În anul 1968, cu ocazia reparațiilor la instalația electrică, s-a constatat faptul că iluminatul electric inițial „era de calitate și în mare măsură indirect, fiind prevăzute în diverse încăperi scafe circulare și dreptunghiulare”, preconizându-se refolosirea acestora în birouri. De asemenea, se propunea păstrarea în continuare a corpurilor de iluminat incandescent de pe coridoare „datorită aspectului lor atrăgător și a bunei stări în care se află”, ca și repunerea în funcțiune a scafelor montate în fațadă¹¹.

În anul 1972 a fost înlocuit ascensorul dispus între rampele scării principale, ocazie cu care se menționează, în memoriul justificativ al proiectului, faptul că vechea instalație, aflată într-un stadiu avansat de uzură, era de tip Stigler, cu uși de acces din plasă de sârmă, și că ar fi fost montată în anul 1930, depășind astfel cu peste 10 ani durata de serviciu permisă (de 30 de ani).

Dacă, din punct de vedere stilistic, clădirea actuală cu șase niveluri se afiliază incontestabil la estetica clasicizantă a anilor 1930, amprenta la sol din planul cadastral trădează reminiscențe evidente ale perioadelor anterioare (ceea ce induce necesitatea unei cercetări de teren și de arhivă): același corp compact spre stradă, ușor mai dezvoltat în adâncime și articulat pe latura de vest a parcelei cu un singur corp secundar, mai îngust și mai scund. La cele două, care ar putea fi ridicate pe conturul unei părți din vechea clădire, se adaugă un alt corp îngust pe fund de lot, în locul anexelor.

Deși clădirea constituie o prezență familiară, dar insolită prin detaliul cariatidelor cu bustul retezat, nu sunt disponibile informații privind proiectanții sau datarea certă a construcției.

2.2. Concepția funcțională, structurală și arhitectural-urbanistică a imobilului

Clădirea se înscrie în frontul continuu al străzii și se dezvoltă pe parcelă sub formă a trei aripi dispuse în jurul unei curți interioare: spre stradă, orientat spre nord, corpul principal (P+5), compact, cu calcane laterale, și două corpuri secundare (P+4) sub forma de bare articulate, situate pe latura laterală vest și pe latura de sud a parcelei, cu calcane parțiale.

Din stradă există un acces direct în clădire, care deservea la origine spațiul public, de la parter, al băncii, și un acces indirect, printr-un gang, spre curtea interioară. Circulația verticală este asigurată de scara principală în două rampe care încadrează ascensorul și de două scări secundare.

¹¹ V. Dosarul nr. 1258/1968, Primăria Municipiului București, Direcția Administrație Publică, Serviciul Arhivă Acte Administrative, Fond PMB.

Clădirea a fost concepută su cel puțin remodelată în mod special ca sediu al Băncii “Albina” (după cum o indică decorația portalului principal), cu un amplu spațiu public spre stradă la parter, safe-uri la subsol, birouri și, la etajele superioare ale aripii din spate, locuințe [probabil] de serviciu.

Construcția este realizată cu materiale și metode curențe: structură pe cadre de beton armat cu zidărie de cărămidă și acoperire în două ape, cu învelitoare din tablă.

Fațada spre stradă constituie componenta cea mai valoroasă a clădirii, caracterizată prin expresia stilistică de sinteză între clasicismul modern al anilor 1930, preferat în epocă pentru clădirile publice cu funcțiune de reprezentare, și estetica Art Déco, favorizată în cazul imobilelor de birouri și apartamente, al hotelurilor și spațiilor comerciale, al programelor pentru spectacole și loisir.

Partiul fațadei este disimetric, marcând importanța diferită a celor două accese, principal și secundar. Schema compozițională a fațadei articulează partiția orizontală, accentuată prin prezența copertinei, cu decroșul vertical al celor trei arcade susținute de pilaștri colosali cu capiteluri corintice stilizate – aluzie la motivul de sorginte palladiană al porticului central. La ultimele două niveluri, ferestrele scunde în arcadă formează două registre continue, divizate prin pilaștri cu capiteluri ionice, de asemenea stilizate. Planul retras al fațadei este placat cu travertin la nivelul parterului ritmat de cariatide, în timp ce restul suprafeței este riguros ordonat de grila stereotomică a rosturilor decorative din tencuială, care scoate în evidență motivul central decroșat. Elementele decorative (capiteluri, medalioane, capete de leu, ornamente ale portalului principal) sunt din marmură sculptată, cu excepția cariatidelor, realizate din piatră artificială turnată.

Limbajul clasic este însă interpretat în cheia decorativist-ludică a esteticii Art Déco: capitelurile și cariatidele sunt geometrizate și aplatizate, pierzându-și sculpturalitatea în favoarea grafismului geometrizat, iar rețeaua ordonatoare a rosturilor devine un adevărat pattern ornamental, care accentuează graficul în detrimentul tectonicului.

Ca amprente specifice limbajului Art Déco, alături de motivul modern al copertinei continue cu iluminare integrată, apar feroneriele decorative ale celor două intrări, care combină ornamente abstracte caracteristice (spirală ca stilizare a vrejului, linia ondulată, festonul și octogonul), precum și portalul principal flancat de elemente verticale în sfert de cilindru, tratate în benzi orizontale cu texturi alternate (marmură și travertin) și fine detalii sculptate. Tipice pentru repertoriul Art Déco sunt, de asemenea, atât scrisul decorativ inspirat din grafica publicitară, cât și medalioanele decorative cu reprezentări simbolice legate de progresul societății, a căror retorică optimistă se înscrie în filonul realismului social (în cazul de față, trei modele repetabile ilustrând Industria, Agricultura și Comerțul prin intermediul unor motive consacrate – roata dințată, shedurile, coșul de fum și snopul de grâu, alături de clasicul caduceu).

Pe lângă decorul fin sculptat al portalului principal, care, ca aluzie la denumirea băncii, reprezintă un stup înconjurat de albine, nota particulară a fațadei este dată de cariatidele retezate, a căror imagine originară nu este cunoscută.

La interior, spațiile accesibile publicului au suferit modificări substanțiale în urma renovărilor succesive, dar păstrează încă unele detalii Art Déco, precum balustradele din fier forjat ale scărilor sau capitelul simplificat al unei semi-coloane din holul de intrare. Se poate presupune, conform acestor indicii, precum și datelor de arhivă referitoare la corpurile de iluminat incandescent și scafele de lumină din birouri, că la origine spațiul interior era dominat de estetica Art Déco într-o formulă sobră, dar agreabilă, adaptată destinației clădirii, în timp ce pentru fațada spre stradă s-a optat pentru formula mai solemnă și în același timp mai elaborată a unui clasicism stilizat, interpretat în manieră Art Déco.

Imobilul din strada Edgar Quinet nr.6 și, în particular, fațada principală, sunt reprezentative pentru cultura arhitecturală a perioadei interbelice târzii și pentru o expresie stilistică specifică acesteia (în România și în lume) – „clasicismul déco”, formulă de sinteză între clasicismul monumental (expresie arhitecturală a realismului social și ecou al întăririi autorității statale într-o perioadă de criză generalizată)¹² și estetica Art Déco (în ipostaza de variantă eclectică și edulcorată a modernismului interbelic).

„Dialectul” de frontieră dintre Art Déco și clasicismul modern se regăsește și la alte monumente bucureștene construite în perioada 1930-1945 (imobilul din Splaiul Independenței nr. 5, arh. Nicolae Cucu, sau actualul sediu al Ministerului de Justiție, arh. Constantin Iotzu) sau la numeroase edificii publice realizate în Transilvania de curând reunită cu Vechiul Regat (de ex. lucrări semnate de George Cristinel la Sibiu și Cluj sau de Victor Smighelschi la Satu-Mare și Blaj).

¹² Criza economică, politică și socială care afectează întreaga perioadă interbelică se traduce în plan estetic prin apelul la morală, rigoarea și austeritatea pe care le evocă valorile clasice, iar în plan politico-economic – printr-o tendință de întărire a autorității statului, materializată în arhitectura monumentală a instituțiilor publice, indiferent dacă acestea aparțin unor regimuri dictatoriale sau democratice. Recursul la clasicismul academic, acompaniat în artele plastice de un realism cu tentă propagandistică, exprimă nevoia de [auto]reprezentare concretă, inteligibilă pentru masele largi, a Puterii statale și a ordinii pe care o impune societății - de unde denumirea generică de „realism social” a acestei culturi intens ideologizate.

3. EVALUAREA GLOBALA - CONCLUZII

Valoarea de patrimoniu a clădirii Administrației Naționale Apele Române din strada Edgar Quinet nr. 6, sector I, București, poate fi apreciată după cum urmează, în conformitate cu criteriile reglementate prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2260/2008:

- **valoare de vechime** –mică, datorată perioadei de construcție cuprinse între anii 1920 și 1960, dar, ponderată prin aplicarea criteriului **valorii de autenticitate** (datorate păstrării nealterate a unor componente ale clădirii), invers proporțional cu vechimea imobilului, se poate conferi calificativul **mare**;

- valoare arhitecturală, artistică și urbanistică – foarte mare, prin:

(a) calitățile date de rafinamentul compoziției de ansamblu, de echilibrul proporțiilor, ca și de prezența unor componente artistice valoroase (portalul principal cu ancadrament din marmură și travertin, feronieriile decorative ale intrărilor, capitellurile stilizate geometric, medalioanele în relief plat cu motive specifice realismului social al perioadei);

(b) buna înscriere a clădirii în contextul urban, ca un accent discret care, impunând - prin linia cornișei și a copertinei parterului - configurația fațadelor alăturate construite ulterior, a contribuit la unitatea și coerența frontului continuu din care face parte;

(c) caracterul reprezentativ pentru cultura arhitecturală a perioadei interbelice târzii, în care coexistă și interferează, printre alte orientări stilistice, estetica Art Déco și clasicismul monumental, în formula de sinteză a unui „clasicism déco”;

- **valoare de frecvență/raritate/unicitate - foarte mare**, prin:

(a) raritatea asocierii dintre o tipologie tradițională a vernacularului urban bucureștean de secol XIX, mai precis planimetria specifică locuințelor cu comerț la parter (clădiri în front continuu, alinate la stradă și formate din bare articulate dispuse pe limitele parcelei, în jurul unei curți cu acces din stradă prin gang), tipologia imobilului haussmannian cu curte de serviciu și expresia arhitecturală caracteristică pentru sfârșitul perioadei interbelice – ilustrând sinteza, de altfel tipic bucureșteană și românească în general, dintre tradiția locală și modernitatea occidentală;

(b) tratarea arhitecturală tipică pentru clădirile publice și de prestigiu din epocă, precum și pentru întreaga perioadă a domniei lui Carol al II-lea, în care se afirmă, ca de altfel în întreaga Europă și în America anilor 1930, o tendință clasicizantă purtând conotația ideologică a unui spirit etatist și a unui apel la morală;

- **valoare memorial-simbolică – mare**, datorată înscrierii în memoria comunității, la nivel local, prin detaliul insolit, devenit însă familiar, al cariatidelor retezate, care transformă clădirea într-un reper identitar al zonei.

Prin însumarea criteriilor reglementate, **valoarea de patrimoniu cultural a clădirii poate fi apreciată ca foarte mare și astfel legitimează propunerea de clasare a clădirii Administrației Naționale Apele Române din strada Edgar Quinet nr. 6, sector I, București, în grupa B a Listei Monumentelor Istorice.**

Întocmit,
Conf. dr. arh. Mihaela Criticos
Catedra de Istorie și Teorie a Arhitecturii, UAUIM
Expert în protejarea monumentelor istorice
(certif. nr. 138 E / 29.09.2011)

4. BIBLIOGRAFIE

- NÉRET, Gilles, L'art des années 30, Seuil, Fribourg, 1987

- CRITICOS, Mihaela, 'Art Deco sau modernismul bine temperat / Art Deco or Well- Tempered Modernism', București, Simetria, ISBN 978-973-1872-03-2

- BĂLTEANU, Adrian, 'Edgar Quinet nr.6', Arhitectura (România), nr. 4, 2011, pp. 16-19

- CRITICOS, Mihaela, 'Din nou Edgar Quinet 6 / Again Edgar Quinet 6', Arhitectura (România), nr. 5, 2011, pp. 32-37

5. LISTA PLANSELOR ANEXATE STUDIULUI

PLANȘA NR. 1

Evoluția istorică a zonei – străpungerea tronsonului străzii Edgar Quinet cuprins între strada Academiei și Calea Victoriei

Detalii din Planul Pappasoglu (1870), Planul Institutului General al Armatei (1895-1899), sc. 1:5000, Planul cadastral din 1911, sc. 1: 1000, și Planul cadastral actual

PLANȘA NR. 2

Evoluția construcțiilor aferente parcelei din str. Edgar Quinet nr. 6 (I)

Fotografii aeriene, Compagnie Aérienne Française (1927) și propunere de aliniere a fronturilor str. Edgar Quinet (1934)

PLANȘA NR. 3

Evoluția construcțiilor aferente parcelei din str. Edgar Quinet nr. 6 (II)

Proiect de extindere și supraetajare a clădirii din str. Edgar Quinet nr. 6 (arh. I.

Rosental, 1925) – nerealizat. Plan de situație, planuri parter și etaj curent, fațada spre stradă și secțiune longitudinală

PLANȘA NR. 4

Evoluția construcțiilor aferente parcelei din str. Edgar Quinet nr. 6 (III)

Fotografie din 1934, propunere de aliniere a fronturilor str. Edgar Quinet (1935), suprapunere a planurilor de aliniere din 1934 și 1935 (autor suprapuneri: arh. Adrian Bălțeanu) și situație actuală (plan cadastral și imagini Google Maps)

PLANȘA NR. 5

Planuri clădire actuală

Planșe din documentațiile tehnice pentru reparații și reamenajări din anii 1960-1961 – planuri, suprapuneri ale planurilor actuale cu propunerea de extindere și supraetajare din 1925 (autor suprapuneri: arh. Adrian Bălțeanu)

PLANȘA NR. 6

Compoziția fațadei și înscrierea în frontul construit

Fotografii actuale

PLANȘA NR. 7

Elemente arhitecturale caracteristice

Fotografii actuale

PLANȘA NR. 8

Relieful ornamentale de factură art déco

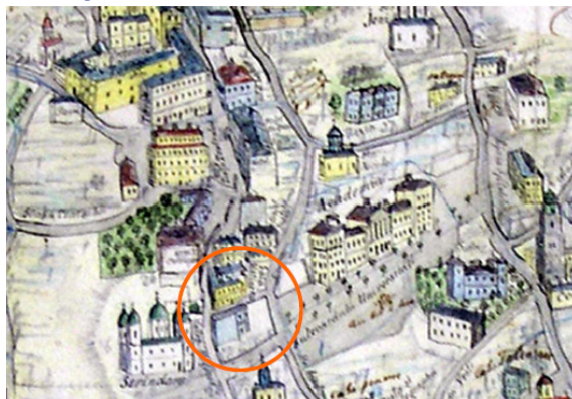
Fotografii actuale

PLANȘA NR. 9

Materiale și tehnici

Fotografii actuale

PLANȘA 1:

EVOLUȚIA ISTORICĂ A ZONEI

Străpungerea trosonului străzii Edgar Quinet cuprins între Calea Victoriei și strada Academiei

1. Planul Pappasoglu 1870

(Perspectiva culorii de roșu)

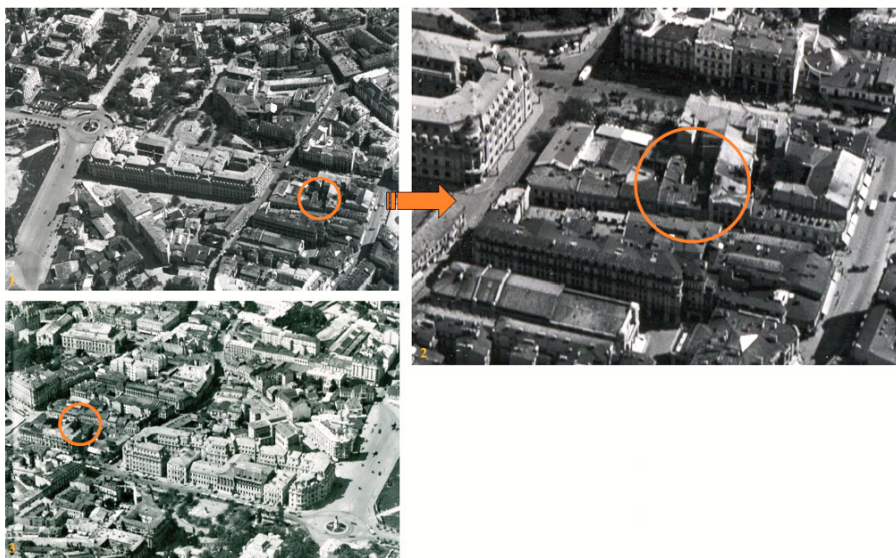
2. Planul Institutului Geografic al

Armatei (1895-1899), sc. 1:5000

3. Planul cadastral 1911, sc. 1:1000

4. Planul cadastral actual

PLANȘA 1:

EVOLUȚIA CONSTRUCȚIILOR AFERENTE PARCELEI DIN STR. EDGAR QUINET NR. 6 (I)

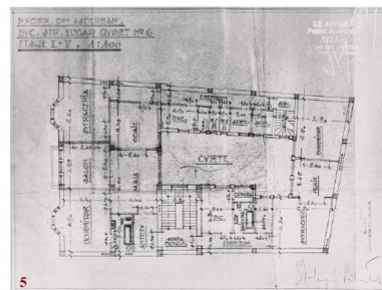
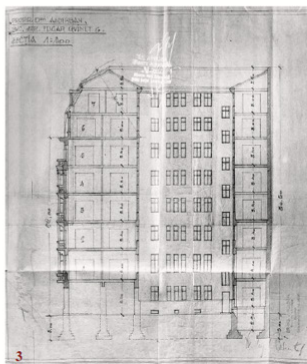
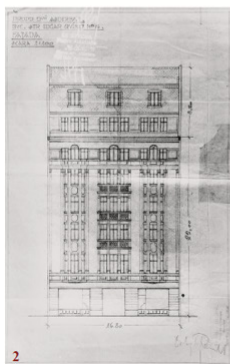
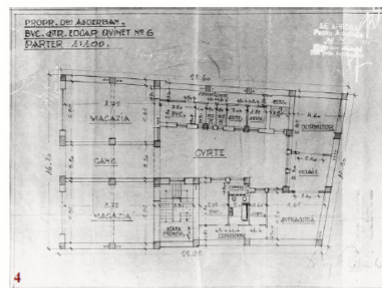
1-3. Fotografii aeriene, Compagnie Aérienne
Française, 1927

4. Propunere aliniere fronturi str. Edgar Quinet - plan 1934 în
care încă figurează clădirea P+1 în formă de "U" de la sfârșitul
sec. al XIX-lea

EVOLUȚIA CONSTRUCȚIILOR AFERENTE PARCELEI DIN STR. EDGAR QUINET NR. 6 (II)

Proiectul păstrează conturul clădirii P+1 în formă de "U" de la sfârșitul sec. al XIX-lea, adăugând o a patra aripă și cinci niveluri + mansardă.

1. Plan de situație
2. Fațada principală (spre stradă)
3. Secțiune longitudinală
4. Plan parter
5. Plan etaj curent (I-V)

PLANȘA 4

EVOLUȚIA CONSTRUCȚIILOR AFERENTE PARCELEI DIN STR. EDGAR QUINET NR. 6 (III)

1. Fotografie din 1934 (din volumul BUCUREȘTI – 550 de ani de la prima atestare documentară 1459-2009)

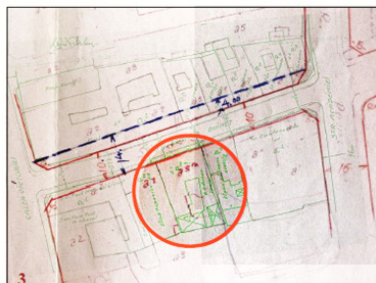
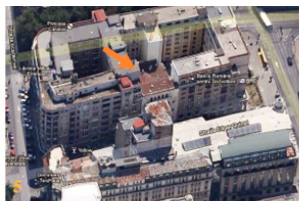
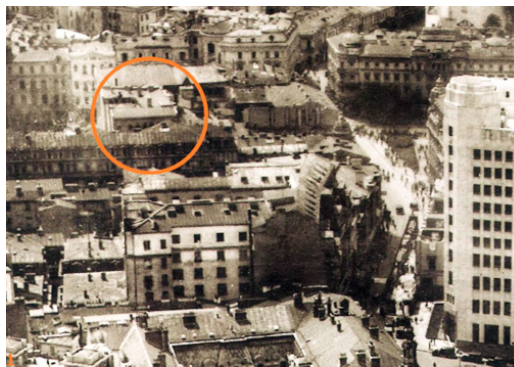
în care încă se observă clădirea P+1, dar cu un contur în formă de „C” apropiat de cel actual

2. Propunere aliniere fronturi str. Edgar Quinet – plan din 1935 în care figurează conturul actual în formă de „C” cu notația a3 (3 niveluri)

3. Suprapunerea planurilor de aliniere din 1934 și 1935 (autor suprapuneri: arh. Adrian Bălțeanu)

4. Plan cadastral 1991 - amprenta la sol a clădirii actuale

1 5-6. Situația actuală (Google Maps)

PLANȘA 5

PLANURI CLĂDIRE ACTUALĂ

(planșe din documentațiile tehnice pentru reparații și reamenajări din anii 1960-1961)

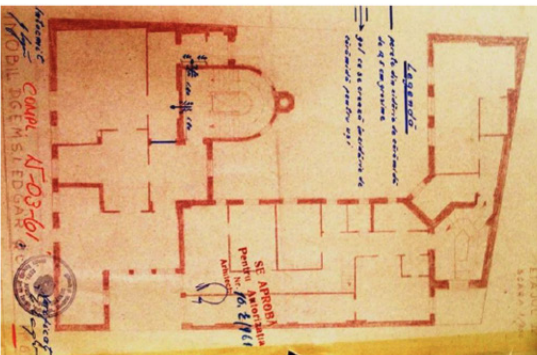
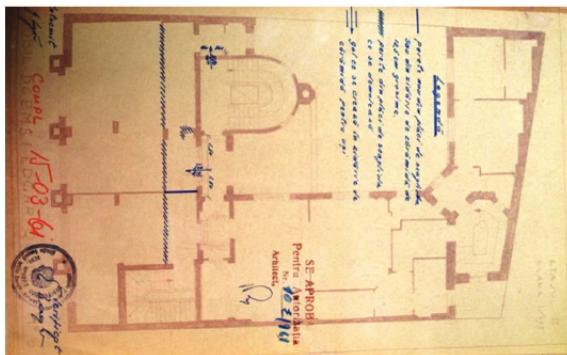
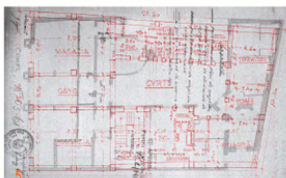
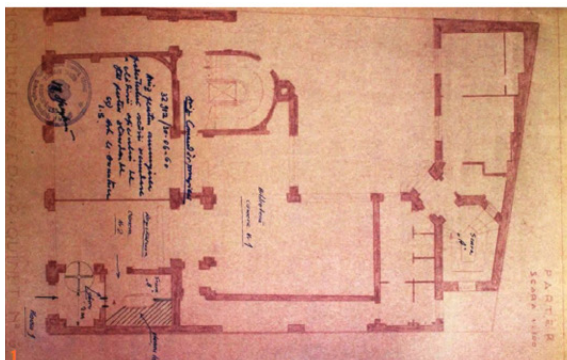
1. Plan parter

2. Plan etaj II

3. Plan etaj IV

4-5. Suprapuneri ale planurilor actuale cu propunerea de extindere și supraetajare din 1925 (autor suprapuneri: arh. Adrian Bălțeanu)

Se observă coincidența parțială a tramelor structurale și a conturilor unor corpuri de clădire, de unde rezultă că actuala construcție păstrează, probabil, fundațiile sau/și subsolul clădirii anterioare de la sfârșitul sec. al XIX-lea.

PLANȘA 6

COMPOZIȚIA FAȚADEI ȘI ÎNSCRIEREA ÎN FRONTUL CONSTRUIT

Schema compozițională disimetrică articulează partiția orizontală cu decroșul vertical al celor trei arcade susținute de pilaștri colosali. Clădirea a dictat, prin linia cornișei și a copertinei parterului, configurația fațadelor alăturate construite ulterior, contribuind ca accent discret la unitatea și coerența frontului stradal.

PLANȘA 7

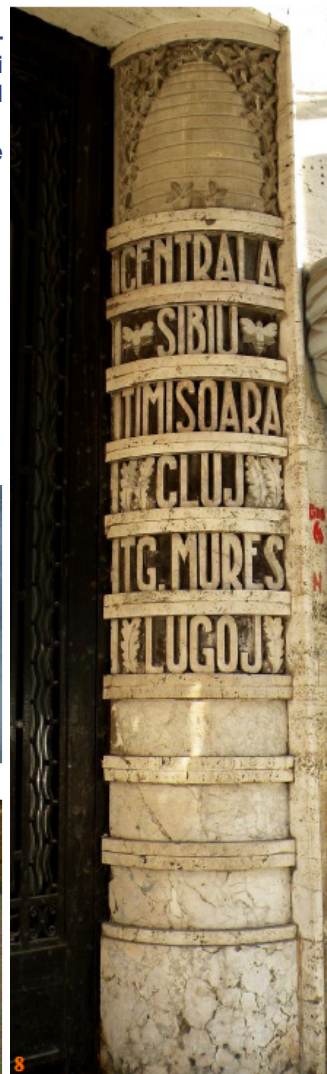
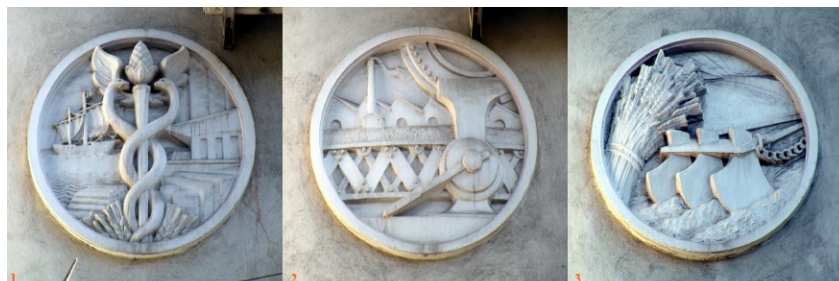
ELEMENTE ARHITECTURALE CARACTERISTICE: (1) decroșul central al arcadelor cu pilaștri corintici colosali; (2) registrele superioare de ferestre în arcadă cu pilaștri ionici; (3) capiteluri corintice stilizate; (4) portal secundar (acces prin gang spre curtea interioară); (5) cariatidă parter; (6) portal principal încadrat de cariatide; (7) copertină cu corpuri de iluminat integrate.

PLANȘA 8

RELIEFURI ORNAMENTALE DE FACTURĂ ART DÉCO:

(1-3) medalioane din marmură cu reprezentări simbolice legate de progresul societății (trei modele repetabile ilustrând Comerțul, Industria și Agricultură); (4-5) albină și stup, simboluri ale băncii „Albina”; (6) capitel corintic stilizat (marmură); (7) capitel interior decorat cu trese, rozete și spirale (ipsos); (8) ancadrament al portalului principal cu motive figurative și inscripții traforate din marmură, alternând cu listeluri din travertin.

PLANȘA 8

MATERIALE ȘI TEHNICI:

1. Fier forjat, marmură și travertin (portal principal)
2. Grilaj decorativ din fierforjat (portal secundar)
3. Marmură și travertin (portal principal)
(portal principal)
4. Soclu din travertin și grilaj din fier forjat pentru ferestrele subsolului
- 5-6. Balustrade din fier forjat (scara principală cu ascensor) 2 și scara secundară)

